

Koroško Koroščem

Št. 28.

Celovec, dne 17. maja 1920.

Št. 28.

„Pod slamnato streho“.

Dolga leta smo se borili Slovenci in Nemci — rama ob rami —, dolga leta smo krvaveli za kapitaliste, bogatince — izkoriševalce in podobne parasite na našem telesu, ki so požljivo srkali rudečo našo kri — vpognjena hrbta in žuljave roke to je bil cel naš „profit“ od življenja, trud in pot dan za dnevom, neprenehoma, brez konca in kraja . . . Robotovali in potili smo se leta pred vojno za bogatince, kapitaliste — na njih čelu rajni Habsburžani; izbruhnila je dolga, huda vojska in borili in vojskovali smo se za domovino sicer proti požrešljivim nasprotnikom, smetano pa so posneli zopet bogatinci, kapitalisti, krvaveli smo za Habsburžane. Dajali so nam lepe besede in — borili smo se. Dokler da je bilo dovolj! Malo prehitro morebiti smo dali puške proč in nas dali s tem nasprotnikom v roke. A kar nam noben sovražnik, noben nasprotnik ne more več vzeti, to je

Ljudovlada!

Dopolnjen je bil čas, polna je bila mera in ljudstvo je streslo stoličke, na katerih so sedeli cesarji in kralji, erhercogi in erhercoginje, furšti, baroni in grofi in drugi „plemeniti“ gospodje, povalila se je cela gospoda v prah, povalile se krone, ljudstvo pa je raztrgalo verige, na katere so ga bili skovali, vzelo si je samo svoje pravice, vzelo si svobodo, katera je bila prej le tu za gospodo. Zbralo se je in volilo svoje močje, odpravilo gospodarijo kapitalistov in odpravilo vojaško službo, postavilo samega sebe in svoje pravice na prestol.

In v Jugoslaviji? Se je povalila tudi tam kraljeva krona v prah, se je odpravila gospoda baronov in grofov, kapitalistov — izkoriševalcev ljudstva, se je odpravila vojaška služba, se je bila ljudstvu dala možnost, voliti svoje močje po svoji volji, so se mu dale pravice, ki bi jih moralo imeti za upognjena svoja hrbta, za žuljave svoje roke? Jugoslovanski

hujskači, zdaj stegajte dolge vaše jezike, zdaj sem krepka vaša grla! A kaj vam pomaga vse lajanje, celo vašo hinavstvo! Da se zvijate kakor kače, resnica ostane vedno in vselej: Sijajno regira kraljeva krona in z njim vsa gospoda in kapitalisti, bolj kot nekdanj regirajo bajoneti, ki ne poznajo človeštva, slej kot prej je ljudstvo brezpravno, ničesar ni, da bi povzdignilo revnemu ljudstvu zopet upognjena hrbta, ničesar ni, da bi ohladilo vreče žuljave roke. Neverjetno se postopa v Jugoslaviji proti ljudstvu in neverjetne so tam razmere. Dr. Ivan Tavčar, ljubljanski župan piše sam:

„Neverjetnosti.“

„V naši Jugoslaviji se hip za hipom kažejo neverjetnosti in kmalu bomo prišli do tja, ko bo cela država, katero smo pri razkroju Avstrije s takim navdušenjem pozdravljali, obstajali iz samih in golih neverjetnosti!“

Na zboru zaupnikov „Slovenske ljudske stranke“ (klerikalcev) je rekel zastopnik Hrvatov: „Mi imamo sicer bogato zemljo, a vendar je v tej zemlji nad milijon kmetov, ki ne morejo živeti od potu svojega obraza, ampak se morajo radi tega izseljevati s svoje zemlje. Na njih zemlji pa živijo razni bogataši in grofi . . . V Slavoniji so se rabili proti našim kmetom batine (palce) in bajoneti! Če bi vi poznali trpljenje naših ljudi, bi vi rekli, da se tega ne more zgoditi nikjer v Evropi!“

Po poročilu ljubljanskega lista „Jugoslavija“ je zopet poskočila cena moki, tako da košča zdaj bela moka 19 K kila, moka za kuhanje 16 K, krušna moka 15 K. Tudi kruh se je seveda podražil in sicer: kila belega kruha 18 K, črnega pa 16 K!

Namesto pravič, namesto kruha — batine in bajoneti! Zato pa prirejajo v Ljubljani, kakor razvidimo iz „Jugoslavije“ — veste kaj? — „dobrodelne prireditve“ — „Wohltätigkeitsvorstellungen“, da se vsaj „malo“ odpomore neznosnemu pomanjkanju, ki vlada med najrevnejšimi ljubljanskimi sloji!

Pravljica resnica.

Po „Napreju“.

Sprejeli smo sledeče pismo iz zasedene cone A od domovine zvestega rojaka. Zanimal bo nas vse Slovence in Slovenke, priobčimo ga torej prav radi.

Bil je nekoč divji, zaklet gozd, ogoljen in okleščen. V njem je brez prestanka divjal zimski vihar, mikastil drevesa, tako da se je drgnilo deblo ob deblo in veje so se klestile medsebojno v poginjajočem hreščanju.

Tako je prešla marsikatera noč, ki je s svojo ledeno pestjo zatrla vsako življenje. Sledili so ji dnevi, mračni in temni in smrtna senca je taval nad gozdom.

Naposled je prvi dih pomladi pobožal vsa bitja in stvari — in v drevesih zakletega gozda se je zganila skrivna divja moč, ki ždi pod vsako hrapavo skorjo in rekla vsakemu od njih s pritajenim, zamolklim krumenjem, ki je seglo tja v globino do korenin:

„Čuvaj se! Če se daš premotiti mikavnemu vabilu mlade vesne, če se prvo ogrneš v zelenje in cvetje, snemó tvoj bleščeči kinč drevesa, ki cveto kasneje od tebe!“

Tako je v zakletem gozdu medsebojno nezaupanje dreves zatrla njihovo notranjo silo, ki jih je tirala pomladi v naročje — in ostra zima je prehrumela klic pomladi.

Pa kaj se je zgodilo nekega dne, kakšen čudež je zlomil mrtvaško zakletje? Katero drevo se je drznilo prvo prestopiti dano postavo in je kot topola v aprilu vsulo na vse strani trake zelenja in znanilo daleč naokoli o prenovljenju? Odkod oni topli, življenja polni solnčni žarek, ki je v hipu strl tisto skrito moč v drevesih?

A ves gozd je zašumel zmagovito, poln razkošnega sijaja in radostnega miru.

Pridi torej kmalu žarek solnca in predrami ves gozd k življenju!

—o—

Slovenci, to-li ni pravljica o ljubi naši domovini? Ni pri nas ravno, ravno tako, odkar so se vdrli Jugoslovani v našo lepo deželo?

Kakor divji, zaklet gozd, ogoljena in okleščana je postala naša Koroška. Brez prestanka pa divja po njej jugoslovanski zimski vihar, mikasti in muči koroško ljudstvo, da se klesti medsebojno v poginjajočem hreščanju. Dolgo že traja temna jugoslovanska noč nad Koroško, jugoslovansko nasilje pa je ledena pest, ki je zatrla vsako pravo koroško življenje. Doživeli smo dneve, mračne in temne, smrtna jugoslovanska senca tava nad nami.

Naposled pa je nas pobožal prvi dih spomladi, vrnilo so se tudi begunci domov na njih posestva, v svoje hiše, podedo-

Gospoda se smeji, poslušaj koncerte, dobro popiva in je in se zabava v korist revežem. Smešno! S tem naj se pomiri revno ljudstvo, saj se vse stori, kar je mogoče! Ljudstvo pa vpije:

„Goli smo, bosi, raztrgani, lačni smo, izmozgani!“

„Draginja je izpodkopala pogoje golega življenja: „ne moremo več živeti od dohovkov našega dela!“ Tako se postavi ljubljanski vladi nasproti „Naprej“ in zavpije: „Zato smo na strani

trpečih, zaslužjenih in pohojenih!“

Dne 2. maja piše isti list:

„Kapitalisti pospešujejo nalašč radikalizem med delavstvom, da dobe povod za čim grozovitejši terorizem. Najnovejši dogodki v Jugoslaviji to prav jasno potrjujejo. Poglejmo samo, kdo je hujskal? Poglejmo, kako so hujskali, pa smo takoj na jasnem. Hujskali ste delavstvo proti delavstvu, lagali o voditeljih, denuncirali in naglašali najplemenitejši namen in pomen radikalizma z edinim namenom, da napravite razkol med delavstvom. Ko ste to delavstvo dovolj nahujskali, ste potegnili črto, nastal je štrajk, pokali so streli in vaše črne in zelene cunje so denuncirale, lagale, blatile, hujskale proti — „sovražnikom države“, ki ste jih s svojo grdo, nepošteno politiko kakor nalašč gojili. In sedaj! Zapirajo na denunciacije ljudi, ki niso nič zakrivili. Grozovita krivica je to, grda in ostudna. Celo vrsto ljudi ste že zaprli, o katerih smo prepričani, da niti sum ne more leteti nanje, da bi bili kaj zakrivili, kar bi dalo povod aritacijam.“ Na drugem mestu piše: „Kriči se, da so hoteli „komunisti“ razbiti državo, pleniti in ropati in bogve kaj še!

Ne vidite bede, velike in strašne bede vseh teh, ki delajo ali pa delati hočejo?“

Odgovor vlade na te besede je bil krvavi dan 24. aprila 1920. T Belgradu je proglašeno izjemno stanje, ob 9. zvečer se morajo zapreti vsi javni lokali in vse zasebne hiše. Po tej uri ne sme biti nihče več na ulici. V Zagrebu so ukrenile vojaške oblasti, da se ponovno uvede vojaška služba. V Ljubljani pa se gospoda „ni sama postavila za barikade, marveč se le previdno

skrila za — Srbe!

Komu bi se pred leti sanjalo, da se bodo v tisti hiši, ki je bruhala ogenj in žveplo na Srbe, še kdaj skrivali za bajoneti srbskih „junakov“! K temu pripominjamo, da se **pošteni in resnicoljubni** ljudje **nikdar** niso in se ne bodo zavarovali z orožjem,“ piše „Naprej“.

Ko je ta list poročal o dogodkih krvavega 24. aprila, je bil rob lista okoli in okoli črn in datum še posebej, pravo mrtvaško naznanilo. Ni treba biti ne komunist ne socijaldemokrat, pa reči se mora, da je bilo to poročilo zares mrtvaško naznanilo. „Slovenski Narod“ piše sicer v svoji 94. številci: „Čisto se prezre, da živimo

pod slamnato streho.

vane od pridnih očetov in delavnih mater, vrnili se k svojim ženam in svojim otrokom, vrnili se k svoji družini, priti bi imelo ljudsko glasovanje, da se otrese Koroška divjega zimskega viharja, se oprosti ledene jugoslovanske pesti, ki jo tlači na tla, miniti bi imeli mračni in temni dnevi in miniti smrtna senca. Pripavljali smo se, vstajali, Korošci in Korošice, da raztrgamo verige, na katere so nas bili tujei nakovali. — Minul pa je čas, minul mesec marec in april, minul bo tudi mesec maj in ljudskega glasovanja ni, zatrta je za zdaj na novo vsa naša notranja sila, ki nas je tirala spomladi v naročje in ostra jugoslovanska zima je prehrumela klic spomladi, pa ne več na dolgo! Komisija za glasovanje je sestavljena, v Celovcu pripravljajo — kakor slišimo — že stano vanja za komisijo. Ne bo prešlo več toliko časa, prišla bo komisija v glavno mesto naše dežele, ž njo pa pride tudi naše glasovanje!

To bo zlomilo v naši Koroški mrtvaško jugoslovansko zakletje, na vse strani bo vsulo naše ljudstvo trake novega zelenja, novega življenja, znanilo daleč naokoli o prenovljenju! Prosto in tajno ljudsko glasovanje je nam življenja polni solnčni žarek, ki bo v hipu strl vso jugoslovansko moč pri nas, strl ledeno njih pest!

In vsa Koroška bo zmagovito zašumela, polna razkošnega sijaja in veselega miru!

In če sedaj ne dovolimo, da kurijo otročaji pod to streho, potem smo zatiralci svobode.“ No, mi slovenski Korošci smo Ljubljančanom prav hvaležni za njih spoved, da ima Jugoslavija, bogata, zlata Jugoslavija, le — slamnato streho. To je prav zanimivo za nas, ker potrjuje naše slike o tej blaženi Jugoslaviji. Zastopimo sicer tudi, da gospodi ne ljubi, če se pod to slamnato streho zakuri. Naše mnenje pa je, če vzamemo žalostne splošne razmere Jugoslavije v poštev, da to niso bili otročaji, ki so zakurili ogenj, da to niso bili le komunisti in socijaldemokrati, ki so demonstrirali, niso bili samo ti, na katere se je streljalo, katerih kri se je polila v cestni prah, ne, bilo je to

lačno in brezpravno ljudstvo sploh!

Če to danes tudi na Kranjskem morebiti še ne uvidi celo široko ljudstvo, da se je ta kri prelivala za njega v celoti proti samovoljni vladi, ki dela le po svoji buči ne meneč se za ljudstvo in njegove svete pravice, proti tej vladi in proti lakoti in gladi — resnica ostane vendar. Iz ust ljubljanskih demonstrantov je zavpilo celo trpeče, zasluženo in pohojeno ljudstvo, ljudstvo, ki nima nobene druge pravice, kakor robot, in za katero obstoji največja dolžnost: molčati in držati si gobec, da mu ja nobena beseda ne uide. Zato zavpije — ne samo v imenu socijaldemokratov, ampak celega prevaranega, ogoljufanega ljudstva, „Naprej“ dne 25. aprila:

„Krv so željni!“

„Vsi meščanski listi komaj čakajo, da pride do krvolitja. Ti ljudje bi veselja znoreli, če bi se jim izpolnila njih želja. Radi bi videli ponovitev oktobrskih grozodejstev ruskega tirana Nikolaja 1905. leta, izvršena nad stradalajočimi ruskimi mučniki v Petrogradu, tudi v Ljubljani, ker bi naj carja namestoval Brejc!“

Zdi se nam, da je bil 24. aprila le predigra, nek „Vorspiel“ boja svobode in pravice tirajočega jugoslovanskega ljudstva proti hujski vladi nego je bil ona Habsburžanov, proti

vladi batin in bajonetov!

In ta boj ne bo lahek, bo zelo težaven, a prišel bo, boljše rečeno, začel se je že. A kdaj ga bo konec?

Otožno nam pa potoži „Slovenski Narod“ v številci 93:

„Prvih šest mesecev po prevratu, takrat je bil čas. Toda tedaj smo bili še pijani in nismo prav znali kaj početi. Vlada je obljubovala narodu zlate gore in medene oceane, takojšno agrarno reformo, točno in zanesljivo aprovizacijo in enake dobrote. Ni pa za mlado državo nič tako pogubljivega in ljudstvu tako škodljivega kakor neutemeljene iluzije (to je: prazne besede. Enako, kakor pri nas na Koroškem! opomba) . .

„Saj je dandanes že vse eno, ako pričakujemo kako rešitev iz Beograda ali iz Petrograda.“

„Jugoslavija“ pa piše 21. aprila t. l. pod napisom „Usodne ure“:

„Saj je res pravi smrtni ples, kar doživljamo te ure!“

No, mi slovenski Korošci se zaradi tega „smrtnega plesa“ neke Jugoslavije ne bomo drli, ali se zažge njena slamnata streha v kratkem ali pozneje še-le, nam sveeno! Da falira tudi pri nas na Koroškem, bomo že z ljudskim glasovanjem preskrbeli, le to moremo prej vedeti, koliko moramo za jugoslovanske hujskače „federveisa“ preskrbeti, da siroteji ne dobó „blaternov“ na nogah, ki bodo morale letati, letati, urno, hitro letati

na onkraj Karavank!

Delavci in delavke!

Prosto po „Korošču“.

V „zlati“ Jugoslaviji je izbruhnil železničarski štrajk. Delavec kruhovec, ponižan in teptan, lačen in raztrgan je pustil delo in v hipu so bili ukinjeni vsi obrati. Kako se godi tej ubogi jugoslovanski pari v kraljestvu SHS, lahko posnamete iz ljubljanskih časopisov. „Naprej“, glasilo delavcev, piše dne 28. aprila 1920. v številci 97.: „Ljudstvo, ki je stavkalo in demonstriralo po ljubljanskih ulicah in drugje po Sloveniji, nima s komunisti in agenti tujih držav nobenega stika. To delavno ljudstvo živi v velikem pomanjkanju, je lačno, je nogo, je boso. Zaman se trudi človek dela, da bi se dostojno prehranil, oblekel in obul s prejemki, ki jih prejema za vsak-

danje delo. Družina živi v pomanjkanju in mož, ki hodi na delo, strada. Truden od dnevnega dela se vrača delavec k svoji rodbini, ki mu ni več v uteho, v zadovoljstvo, v zabavo, ampak v nadlogo. Poslušaj tožbe nedolžnih otrok, jezne očitke žene, da manjka vsega, da zaslužek moža ne zadošča niti za preskromno prehrano, kaj šele, da bi se nabavila obleka, obutev, perilo, kurjava, in ljudstvo tirja od vlade, da mu pomaga. Kaj je ta doslej storila? Ali je poskrbela vsaj za cenejšo prehrano ubožnih stanov? Čigavo je to žito, ki je zraslo na naši domači zemlji? To žito, to moko, to koruzo, krompir in fižol — vse to je od verižnikov, bank, raznih špekulantov, ki izprešajo z diktatom svojih neznosnih cen delavnemu ljudstvu vse, kar sproti zasluži. Delavsko ljudstvo danes veliko premalo zasluži, da bi moglo nasititi požrešne špekulante, banke in verižnike.“

List bi bil rad še marsikaj zanimivega iz blažene Indije Koromandije (ali Srboslavije) povedal, da mu ni cenzor države izobilja in svobode vrstic pobelil (cenzuriral). Te lise so prava fotografija kraljestva SHS:

Pobeljen grob,

iz katerega v dolgednem času ne bo življenja. Ameriški Slovenci, ki so jih razni plačani agenti s svojim dobro namazanim gobcem izvabili, da so se vrnili v staro domovino — se presenečeni in iznenadeni zopet vračajo v tujino. Ta država SHS, baje država kmetov, je v resnici država, falotov, tepcev, analfabetov, s katerimi delajo ljubljanski advokati svoje eksperimente: Morijo, zatirajo, vohajo, kradejo, goljufajo, izžemajo, tepo se ja korita — ti Judeži avstrijski, ki so mnenja, da je cela Jugoslavija eno samo veliko korito za peščico ljubljanskih advokatov in pisarjev. Drugih ljudi po njih mnenju sploh ni. „Saj je naš kmet še neumen, le malo ga pobrcaj, naloži mu velike davke — pa mirna Bosna, klofute in batine ne pozabi“, si mislijo ljubljanski advokati. Toda, kot so že opetovano pri sodiških pravde zgubili, tako se bodo tudi to pot pomotili.

Zoper zastrupljenje slovenskega in hrvaškega ljudstva s kokainom SHS, zoper balkanizacijo ni zdravila, kri bo tekla še v potokih!

Ali je mogoče žegen ljubljanskega škofa „Bolne nature“ 24. aprila 1920. v Ljubljani kaj izdal pri moritvah delavcev? Kalana so razjarjene ženske nabile v pričo umirujočih žrtev: To so sadovi farške gonje, ljudstvo zanemarija cerkev in spovednico.

Sitemu farju brez družine,

Običajno tudi brez otrok,

Poteka čas pri čaši

Rujnega vina prepočasi.

Zato hujska in hujska in zbija z ubogim ljudstvom neumne šale. Da so „pred Bogom vsi ljudi enaki in zveličanja vredni“, to je že davno pozabljeno. Le tako naprej po pastirskih listih, po prižnicah in po spovednici — božji lon vam ne bo izostal! „Primate tatu!“ — ja, primate se sami za nos, pa ga boste izsledili. Niti ljubljanskih pajkov so razpredene tudi po Koroškem

„und hier spinnen Arneje, Krašna, Dolinar und Thresgleichen“.

Po balkanizaciji vas bo še hudo glava bolela. Radovedni smo, kako se bo vaše pastirovanje na Kranjskem obneslo?! Danes sicer vi, stari hinavci še izza časov cesarja Korlna sami še sramežljivo zakrivajte svojo srčno rano pod plaščem separatizma, ker se srpskih bajonetov bojite.

„Und die Geister, die ich rief, die werd' ich nun nicht los!“ Ja, sie werden noch lange herumsputzen, aber, so Gott will, nicht in Kärnten, — hier spucken wir zurück!

V Ljubljani mori brat brata, ker živeti ne morejo, ker jugoslovansko „izobjlje“ trpinu še grižljaj kruha ne privošči. 17 mrtvih, 44 težko ranjenih je obležalo

24. 4. 1920

v ljubljanskem cestnem prahu in ponoči so jih pri sv. Krištofu pokopali kot pokopljje konjederec mrhovino, ne da bi svojci kaj vedeli o pogrebu. Žalostna vam majka! vam lažnikom, hinavcem, podrepnikom in nasilnežem.

Delavec, delavka, kako se bosta odločila? Za „Koroščevo“ kraljestvo SHS (Smrt Hrvatov in Slovenev) ali za avstrijsko republiko, državo svobode in delavcev, kjer ne poznamo ne ministrov, ne kralja in ne generalov, ne „ajnu-

kanja für König Peter“, kjer smo vsi brez razlike stanu in narodnosti

svobodni sinovi svobodne republike.

Kakor slišimo, se je dala Jugoslavija, da pri glasovanju na Koroškem ne bi pogorela, pri celovski Brandschadenversicherungsanstalt asekurirati. Asekuranc plačata Arneje in Krašna. Nedolžna kri, ki sta jo na Koroškem prelila, naj pride nad vaju!

Morijo dalje.

„In če ne zmagamo pri ljudskem glasovanju, zmagamo z mečem!“ Te grožnje fajmoštra Ražuna v Št. Jakobu v Rožni dolini so povzročile krvave posledice. Vidi se, kakor da bi Jugoslovani še pred glasovanjem z krvavim dejanjem koroško mislečo, domovini zvesto prebivalstvo hoteli oplahiti in omamiti, da bi jih zadržali, prosto izreči svoje mišljenje. Vsa sredstva agitacije in huskanja so bila zastonj, tako poskušajo, prej da pride mednarodna (interalirana) misija, s silnim umorom.

Vsi Korošci se še spominjamo na strele, ki so pomorili mlado Beti Fido in Jaklitsch-a. Kmalu na to je bil ranjen fant Ernst Ribnikar. Kakor se pravi, ležita pri Podkrnosu v goščavi tudi še dva mrliča.

Zadnji čas se je zopet poročalo, da so Jugoslovani na grd in podel način umorili dva Korošca. Eden umor smo že priobčili, bil je to sin posestnika iz Rude, z imenom Lorenc Murole, katerega je jugoslovanski žandar Preinik ustrelil, kakor je sam bahavo pravil. Drugo krivdo prelite krvi so si Jugoslovani nakopali v Seraj-u pri Mariji na Zili. Gospodična Antonija Puschkaritsch je ovadila umor v Beljaku in dala sledeče spisati:

„Nedeljo, dne 2. maja sem šla z g. Franz Schlemitz iz Lešah pri Št. Jakobu ponoči čez demarkacijsko limijo pri kraju Serai. Schlemitz je v Beljaku oženjen. Ko sva torek ob 5. zjutraj zopet prekoračila demarkacijsko črto, da prideva nazaj na Nemško-Avstrijsko, sta naenkrat 50 korakov pred nama dva jugoslovanska žandarja na nemško-avstrijski strani zaklicala: „Stoj!“ Ker sva že čez linijo bila, se nisma ustavila. Zapokajajo tri strele, od katerih je zadnji zadel g. Schlemitz v ramo, da se je mrtev zgrudnil na tla. Mrtvega je pustila patrula ležati, mene pa sta peljala žandarja na Hrašče k postaji, kjer me je kapiten Schmied izpraševal. Sredo, 5. maja so me peljali na Borovlje, kjer so me zopet izpraševali. Končno so mi dali na mnoge moje prošnje „pasiršein“, s katerim sem pri Vetrinju prekoračila demarkacijsko linijo. Morilec Schlemitz-a je žandar Leopold Maier, p. d. Kokajl iz Vognih Polj (Bogenfeld).

Sklenjeno, prebrano in podpisano:

Beljak, dne 6. Maja 1920. Antonia Puschkaritsch l. r.“

Koroško misleče prebivalstvo je zdaj zopet po teh krajih hudo razjarjeno. Enaka jeza traja tudi še v velikovskem okraju zavolj Murole-a. Sodbo o novem prelivanju krvi popustimo Koroščem, le to omenimo: Prelita kri pomilovanja vrednih žrtev jugoslovanske hujskarije na Koroškem se bo poplašala in poravnala še-le z ljudskim glasovanjem. Razmere v coni A so postale že za celo Evropo škandal, drugače že ne moremo reči. So-li Korošci proste živali, na katere bodo Jugoslovani streljali, ne da bi se zaté kaznovali?!

Balkan je že sredi nas!

Strašen bo odgovor koroškega ljudstva, strašno se bo glasil za jugoslovanske mogočnike-silnike, tako živo, da bo jih še ljudstvo v Ljubljani poklicalo na odgovor!

Jugoslovani so na Koroškem sejali veter in prišla bo čez nje huda, strašna nevihta!

Zrtve pa bodo ostale nam vsem Koroščem v živem spominu! Naj jim je lahka domača njih zemlja!

„Luftinženirji“.

Ni še dolgo, kar smo pisali o lepi bodočnosti Celovca in Beljaka, kako se bota razvila in kako važno mesto bota zavzemala v trgovini in kupčiji. Hude časi svetovne vojske so minuli, povsod opaziš že zdaj novo življenje, zgradile se bodo

nove važne železnice: Koroška vzhodna železnica čez Velikovec—Volfšperk—Gradec in nova železnica čez Predelj (Beljak—Predelj—Trst), Celovec in Beljak postajata središča kupčije in trgovine iz Avstrije, Švice, Nemčije in Čehoslovaške, to je cele srednje Evrope proti jugu — na Trst, kjer dobi Avstrija „Freihafen“, in na Balkan.

Takrat je imenovala velikovska spaka „Korošec“ Avstrijce „luftinženirje“. Avstrijci se pa niti za spako niti za njeno gobeždanje niso zmenili in šli pridno na delo in se med drugim tudi z Lahi že pogovorili zaradi železnice čez Predelj. In veste, kaj se je zgodilo? Veliko vpitje, po Jugoslaviji! „Avstrija nam vzame ves promet iz Nemčije, Avstrije, Češke, Moravske in deloma tudi Slovaške! Rešimo, rešimo, kar je še rešiti! Zadnji čas je!“

„Korošec“, ti balkanska spaka, vidiš, kako nevarni so tebi in tvoji Jugoslaviji ti avstrijski „luftinženirji“?! Jugoslavija se zaradi teh „luftinženirjev“ hudo vznemirja kakor razburkano morje in menimo, da bi ji bilo le prav, če bi imela le majhno število takih „luftinženirjev“. Velikovske spake pa se ni čuditi, da tako piše. Ko se vendar njen urednik piše — Magerl! Kako bi bilo mogoče, da bi bila pisava njegove spake drugače kakor tudi le — „mager“.

Naloga našega lista je, da zjasni vsem od nas slovenskih Korošcev vse stvari, ki pridejo v poštev za to, kako se naj odločimo na dan ljudskega glasovanja. Zavolj tega priobčimo tudi, kaj piše „Slovenski Narod“ v Ljubljani o gori omenjenih novih avstrijskih železnicah:

„Ako zgradijo Italijani — in ni več dvoma, da bodo to storili, saj se je to ravno sedaj med Nittijem in Rennerjem v Rimu zopet sklenilo in Avstrija izroči Italijanom vse načrte (Pläne) železnice čez Predelj — progo Trbiž—Čedad—Trst, nam vzamejo ves promet iz Nemčije, Avstrije, Češke, Moravske in deloma tudi Slovaške. Rešiti moramo promet iz vzhodne Avstrije, Češke, Moravske in Slovaške za naše železnice! — Vsakdo lahko posname, kaj smo z Beljakom in Trbižem zgubili, namreč

gospodarstvo nad vrati v Trst!

In tudi dotok na Reko (Fiume) nam bodo zaprli, tako da si ga bomo morali še le s težavo zopet izvojevati. Ne more nam zadostovati kaka dalmatinska luka kot edini izhod na morje, mi moramo imeti še kako pristanišče (Hafen) na severnem delu na naše obale s potrebnimi železniškimi zvezami vred, to je vendar jasno. Ker tu ne gre za nič manj nego za

nevarnost popolne izločitve Slovenije od evropskega mednarodnega prometa

ali s suhimi besedami povedano:

Za izločitev Slovenije od centralne Evrope!

Vzdramimo se enkrat! Sicer bo prepozno! Ako tudi danes še ne zmoremo stroškov za zgradbo novih prog (A, Korošci, vidite „bogato, zlato“ Jugoslavijo, ki zdaj za železnice nobene denarja nima!), zmoremo vendar znesek za napravo projekta.“

Svetujemo velikovski spaki in vsem jugoslovanskim podreptnikom, da berejo posebno „genau“ sledeče besede „Slovenskega Naroda“:

„Kako si varujejo življenske prometne interese drugi, so nam razen Italijanov z železnico čez Predelj lahko v zgled tudi Avstrijci, ki trasirajo sedaj direktno zvezo Celovec—Gradec. Da postane tudi ta nova avstrijska zveza neprijetna, je gotovo, iz vojaških ozirov kakor tudi zaradi tega, ker se nas bo ogibal tudi promet iz Gradca na morje.“

Vidite, Korošci, kako skrb in kak strah ima Jugoslavija pred avstrijskimi „luftinženirji“! Vidite pa tudi kaj drugega: Jugoslovanski agenti nam obljubujejo razne železnice, tako čez Ljublj, čez Jezersko, na Mostišk skozi velikovski okraj. Iz gori navedenih besedah razvidimo, kako se Avstrije zaradi novih prog čez Predelj in vzhodne koroške železnice (Kärntner Ostbahn) bojo, kako nujno bi Jugoslavija potrebovala za se novih železnic, da bi mogla konkurirati z Avstrijo. A še k temu nima denarja, kar nam izreče „Slovenski Narod“, ljubljanski list, sam! Kaj hočemo več? Razvidimo, da je samo neumno žlobudranje in steganje jezikov, ko kdo o „zlati, bogati“ Jugoslaviji le eno besedo reče, razvidimo pa tudi, da nam Jugoslovani ne bodo dali novih koroških železnic, ne morejo jih nam dati, ker jim manjka denar še za potrebnejše stvari! Pred nami pa bi stale strmine Karavank, čez katere

ne moremo hoditi v Ljubljano, čez katere ne bomo vozili naše pridelke, kakor buter, maslo, drve, les, prikuho, jajca in perotnino. Mislijo si Kranjci, da bodo naše kmetice peš hodile v Ljubljano, da si kupijo kafeja, robec (haderce), motike in sekire, kose in srpe?!

Na novo vidimo; kamor pogledamo, ali si ogledamo to ali ono jugoslovansko trditvo, povsodej le limanice, povsodej sama laž, a tako neumna laž, da jo sune vsak z nogo od sebe kakor psa!

„Pred plebiscitom na Koroškem!“

Iz globočin svojega jugoslovanskega srca pride „Jugoslaviji“, ljublanskem listu, ta vzdihljaj. „Oh, kaj, kaj narediti, da bi dobili mi Kranjci to lepo koroško deželo za nas! Srb nam stopa že na pete, kam pojdemo? In žali bog so ti neumni Korošci tako nezavedni nočejo zastopiti, ti krofi, da potrebujemo mi njih zemljo!“

O, prav do zadnjega punkta ti verjamemo, „Jugoslavija“, da bi se vi Kranjci radi šopirili pri nas, da bi vam plačevali strašne dolgove in dajali lepo zraščene naše fanta vašemu balkanskemu, kralju-morilecu Petru kot soldate. Ja, figo! Vidiš jo?!

Vedno na novo nastavlja nam limanice, na katere bi, oh, tako radi ujeli lepo koroško ptičico, ki pa vam ne gre na lim, je preveč krofaste, veste! Smejimo se vam le, ko beremo, kako izdajate zdaj oklice in pozive, „somerfrišlarji na Koroško!“ Menite morebiti, da bodo nas Korošce kranjske frajlice zacoprle in naša koroška dekleta neki kranjski gospodiči? Ja, fige, rožiče, pa še kaj. Lušno pa bo, ko pridejo res nekateri Kranjci k nam havzirat z njih Jugoslavijo kakor bi vpil ta mož na Novem pvacu v Celovcu: „Hasse Krennwürschtel, haße Krennwürschtel!“, ko bi bil bolj na prsah.

Posvetimo malo v to blaženo jugoslovansko temnota, kajti temno jo nam pustijo podreptniki Jugoslavije, da — Bog ne daj — ničesar ne vidimo, kaka je zares.

„Bei der Nacht ist jede Kuh schwarz.“

V Ljubljani pa živijo bolj na svetlem; torej tudi svojo blaženo Jugoslavijo bolj „genau“ vidijo. Zato pogledjmo malo v te liste.

Korošci, še veste, kako je velikovski širokoustnež „Korošec“ žlobudral o neki vojaški paradi v Mariboru, kako fino in lepo so oblečeni vojaki, kako dobro oboroženi — fine monture, fine črevlje, orožje pa se je kar bliskalo v solncu! V listu: „Jugoslavija“ od dne 4. t. m. pa beremo revno stokanje:

„Vojaki v raztrganih čevljih.“

„Srečujemo vojake, ki nosijo tako raztrgane čevlje, da je že nespodobno. Pravilno je sicer, da vojaške oblasti varčujejo (šparati, opomba), toda v takem slučaju, ko gre vendar za vojakovo zdravje, pa varčevanje ni na mestu. Kdor je bil kedaj vojak, ve, da mora imeti vojak čevlje, v katere ne prihaja voda, ako hoče biti trden in zdrav. — Boljše manj in dobro oblečanega vojaštva pod orožjem, nego tisoče in tisoče bosih in bolnih!“

Hajduki.

„Slovenec“ (4. maja t. l.) piše: „Iz Kragujevca poročajo, da so na potu med Rašo in Kragujevcem razbojnik ubili poslanca Tihomira Draškoviča, hudo pa ranili odvetnika Miljutina Filipoviča in sodnika Marinkoviča.“ — Blažene balkanske razmere blažene balkanske Jugoslavije!

Sole.

Večkrat smo že razpravljali o razliki šolstva v Avstrija in Jugoslaviji. Dokazali smo očitno, da se še Kranjska, za koje šole je vendar prejšna Avstrija dobro skrbela, z koroškim šolstvom ne more primeriti, kaj potem še le Hrvatska ali Srbija ali celo Macedonija in Albanija! Kako upravičene so bile naše trditve, dokazujejo nam vedno bolj ljubljanski časopisi sami, v katerih beremo tirjajoče kliče kakor: „Dajte nam strokovnih šol (Fachschulen)!“ „Dajte nam ljudske visoke šole!“ Razlika v šolstvu je velika, ko vzamemo le ljudske šole, srednje in visoke šole na Jugoslovanskem in na Avstrijskem v poštev. Še večji pa je razlika, ko pogledamo na „fahšole“ in takoimenovane ljudske visoke šole. O, „srečni“ Jugoslovani, le vpitje po teh šolah, Avstrija jih ima že delj časa. Posebno zadnje, ljudske visoke šole („Volkshochschulen“) so razširjene čez vse avstrijske dežele, v vsakem večjem kraju

jih najdemo. Učiti se moreš, kar ti le ljubi: vse jezike, slovensko, nemško, italijansko, francosko, angleško, predava se o musiki in njeni zgodovini, o postavah in zakonih, o umetnosti, o raznih filozofijah, uči se rajtati, pravilno šribati, štenografija, elektrotehnik, mehanik, računovodstvo (Buchhaltung), drugi učitelji imajo govore o revolucijah itd. itd. Beloglavci in mladi fantje, resne žene in mlada dekleta sedijo vkup in se učijo, kar si mislijo potrebno. Tako v Avstriji, vi reveži jugoslovanski! „Hinten nach reitet die alte Urschel!“

Komunisti.

V zlati, od njenih podrepnikov do plava nebesa zvišene Jugoslavije se vlada tako fino, tako dobro in ljudoljubno, da so postale razmere naravnost neznosne, netrpežne. Samo neka gospoda sedi pri polnih koritih in si polne aržete in želodce, preprosto ljudstvo pa strada in gladuje, je raztrgano, nima nobene pravice, da bi izgovorilo svojo voljo. Obupano gre h komunistom, volilo — kjer so bile že občinske volitve — skoro same komuniste, ki bi naj zagovarjali pravice ljudstva, človeške pravice. Veste, kaj naredi belgradska vlada, Korošci? Voditelje in govornike aretira in zapre, razveljavi mandate komunističnih zastopnikov, priprosto reče: te volitve ne veljajo ničesar, naredite, kar hočete, a lepo ubogati morate, kar pridejo bajoneti! Ne muzni se, kar ti bo tekla kri! Misli ti ni treba, robotaj, včasih te damo na „Aderlaß“, da se ti vroča tvoja kri pohladi — in mirna Bosna! Vse je potem dobro kakor pred vojsko pri ruskih mužikih, ki so robotovali in robotovali dan na dan in ko so hoteli vzdigniti svoje glave od težavnega dela — je prišel kozak in jih potolčil!

Glasovanje se bliža!

V ljubljanskem listu „Jugoslavija“ od dne 4. maja — torej ne morebiti v kakem nemško-avstrijskem listu — bremo na prvem mestu poročilo:

„Člani plebiscitne komisije za Koroško.“

„Poslaniška konferenca (v Parizu) se je pečala v svoji učerajšnji seji (29. aprila) tudi z določitvijo delokroga celovške komisije. Določeni so nastopni člani komisije: Chambrun za Francijo, polkovnik (Oberst) Pech za Anglijo in knez (Fürst) Borghese za Italijo.“

„Krvaveča rana“,

jamra s teškim srcem nek B. v „Jugoslaviji“, števil. 106. z dne 4. maja t. l. Pomislite! Zlata, bogata, močna in velikanska Jugoslavija je zdaj v „Krankenhaus“ prišla, huda je ranjena, odprta je rana! Ja, kako je to prišlo? barate. No, berite le sami list „Jugoslavija“, ki ima vendar lih te ime, kakor ta balkanska država, v kateri bi nas njeni podrepniki tako radi z goljufijo in lažmi zavlačili. Ta list bo pa vendar sam vedel, kako da svoji mati gre, ali je zdrava ali boleha. Korošci, poslušajte, kaj piše:

„Ostala po odprta težka rana na telesu Jugoslavije: veliko, veliko je od prevrata sem zašlo na kriva pota. (Zares, tudi pri nas na Koroškem greste Jugoslovani kriva pota, zviolate se kakor kače, le ravne poštenosti ne poznate!) V žalostnih dneh žrtev na Zaloški cesti (o priliki ljubljanske revolucije) sem zahajal v bližino mrtvašnice, opazoval skupine ljudi ter se razgovarjal z njimi. Kaj, če bi se jezili samo na vlado! Podal bi jim bil roko, ker se tudi jaz ne strinjam s protiljudsko in nezakonito vlado. Kar me je bolelo (poglej reveža!), je bila ljubezen do domovine, ki mineva in je v veliki meri že popolnoma izginila. Ne samo izrečni komunisti, tudi ostali so več ali manj že na tej poti. Opazil sem, da jim ni mnogo mar Jugoslavija.

Posurovelost ter pomanjkanje čuta ljubezni do domačije, to je

krvaveča rana Jugoslavije!“

Ni novega za nas Korošce, da so Kranjci sirovi, to je bilo že od nekdaj tako. Ni novega dalje za nas, da blaženo Jugoslavijo ljubijo le bolj oni, ki sedijo pri polnih koritih in da se vzdrži ta revna država le skup s bajoneti. Zanimivo pa je, da je pomanjkanje ljubezni do te ženske Jugoslavije pri ljudeh sploh tako veliko.

Cela jugoslovanska gonja je samo havziranje, katere se Jugoslavija sama udeleži: Kjer je doma, ji rečejo: „Poberi si, ti grda spaka!“ In reva pride črez visoke Karavanke k nam s blotri na nogah in težko ranjena, kazati njeno „lepoto in krasoto“. Ti neumni, krofasti Korošci pa še manj morejo kaj več najti na njej in zapro dure pred njo:

Pojdi, odkoder si prišla!

Pri nas ni navada, ni šega, da bi na cesti pobirali, kar so drugi vrgli proč!

Kako se pogovarjata Jozej Klepec in Miha Svoboda.

„Ja Bog te primi, Miha!“ s temi besedami vstopi Jozej.

„Jozej, Bog daj!“ pravi Miha in mu da roko. „Dolgo me ni bilo domov, zdaj sem pa vendar spet na svoji hiši, na svojem posestvu, al Jozej!“

„Jaz bi že prej pogledal k tebi,“ reče Jozej; „pa tak sam veš, koliko je bilo zdaj dela. Tvoj pub mi je povedal, da si že doma. To enbart sem ga videl, na cel krof je zavpil, ko me je zagledal: ‚Otrej, otrej, ati so že doma!‘ No in danes je lih nedelja.“

„Prav je, prav, da prides! Kaj pa si mi prinesel?“

„Ja lej, en delavec, en Kranjc je pred kračem pri moji hiši prosil, da bi ga prenočil. Drugi dan je šel, a pozabil te-le ceitinje ‚Delavec‘ se pravijo in so iz Ljubljane od 24. aprila 1920. Ti, ti, ta Jugoslavija je zlata! Vsi hudirji! Ves ceit nam pravijo ti apostlni, da ja Jugoslaviji ne bo treba plačati vojni dolg pa da ima le 3 milijard dolga. Ti šentej, ti! Beri!“

„Dolgovi naše države.“

„Listi prinašajo sledeče podatke o državnem dolgu Jugoslavije: Viseči dolg naše države iznaša: I. 6 odstotni vrednostni papirji v Kronah 239 milijonov kron; II. 6 odstotni vrednostni papirji v dinarjih 28 milijonov kron; III. posojilo od avstro-ogrske banke 300 milijonov kron; IV. 20 odstotni odbitek pri kolkovanju denarja 900 milijonov kron; V. nepokrit dolg narodne banke 988 milijonov; toraj 2155 milijonov kron. — Stalni dolgovi: I. predvojno posojilo Srbije 900 milijonov frankov po današnjem kurzu 9 milijard kron; II. vojni dolg Srbije 2 milijardi frankov ali 20 milijard kron; III. ameriansko posojilo Srbiji 12 milijonov dolarjev ali 3 milijarde kron; IV. ameriansko posojilo državi SHS 55 milijonov dolarjev ali 8250 milijonov kron; V. angleško francosko posojilo državi SHS 50 milijonov frankov ali 500 milijonov kron; VI. angleško francosko posojilo državi SHS 56 milijonov frankov ali 560 milijonov kron; stalni dolgovi znašajo 41.250 milijonov kron. — Vsi dolgovi pa 43.404 milijonov kron. — K tej ogromni svoti pa še ni všteta odkupnina osvobojenih dežel, katero so nam naši „zavezniki“ nahrbili, ki pa bo gotovo znašala okrog 800 milijonov kron v zlatu, oziroma kakih 20 milijardah kron! Narod, veseli se toraj! Prišli bodo neznosni davki, naklade in takse in sam vrag še vedi kaj!“

„Jozej, to mi nič ni novega. Naš domači list „Koroško Korošcem“ je šribal o tej reči že začetka aprila, če se prav spominjam. Tedaj sem bil jaz še v coni B. Ko bi vsak Korošec, ki je še vreden, da nosi to ime, vedno bral ta domači list, ne bi bilo treba, da se potem jeza. Zdi se mi pa, da imam tudi to število skrito. Le počakaj!“ pravi Miha.

Ne traja dolgo in Miha pride s števil. 23. domačega lista. Pokaze Jozeju, da je znesek visečih in stalnih dolgov v „Delavcu“ in „Koroško Korošcem“ enak in poreče:

„Po jugoslovanskem listu („Jugoslavija“) in poročilu tudi jugoslovanskega dr. Hačin-a sestavi domači list še druge

dolgove „zlate“ Jugoslavije, ki v „Delavcu“ niso omenjeni in sicer: razen strašne takoimenovane odkupnine za osvoboditev, ki iznaša sama 8 milijard dinarjev najdemo tu del predvojnih avstro-ogrskih dolgov, odkupnino domen, od prej je papirnatega denarja — ki je ja tudi sam dolg — tudi za 8 milijard. Novega papirnatega denarja iz Pariza, iz Zagreba in Prahe pa je čez 2½ milijard. In kakor vem, je dobil jugoslovanski finančni minister dovoljenja, da vzame zopet veliko, veliko milijonov na borh. Vse skup ima ta frdamana, pa ne zlata Jugoslavija več kakor 100 milijard dolgov.

Ljubljanski list „Jugoslavija“ je pisala: „Kako visoka bo končna svota, to sam Bog ve! Saj res, to ve sam Bog. Čisto prav stoji v „Koroško Korošcem“: „Nesramno je, čez drugega zmerjat, kakor psovajo jugoslovanski lažniki Avstrijo, ko sam nisi boljši, ne samo tajiti, ne, nasprotno, Korošcem predstavljati Jugoslavijo zlato in bogato, ko v resnici sama ne ve več kam in kaj“. V listu „Republika“, ki izhaja tudi na Jugoslovanskem, je bilo brati, da je

Jugoslavija bankerotna!

V „Slovenskem Narodu“ pa sem bral še-le zadnje dni aprila: „Kar velja na Hrvaškem in v Sloveniji krono, to velja v Belgradu en dinar, ki popolnoma po krivici velja štirikrat več kot ena krona! In v lih tistem listu sem bral aprila pod napisom: „Edini izhod: Delati in delati, štediti, štediti, štediti“, to je šparejte, šparejte! Za božjo voljo: šparejte! In to je njih „edini izhod!“ No, kaj pa hočeš še več, Jozej, ti to ni dovolj?! To je ta „bogata in zlata Jugoslavija!“

Jozej je sedel dozdej mirno na klopi. Zdaj pa reče, kakor da bi se še-le vzdramil iz kakih sanj: „Marija, Marija, ti jugoslovanski agenti so faloti!“

Miha na to: „Faloti so, ja, lumpi so! Marijo pa naj! V cerkvi jo kliči, pa ne pri tej lumpariji!“

„Je res, ena lumparija poja drugo!“ pravi Jozej.

„Zato morajo proč ti zviti faloti, nazaj na njih Balkan hajdukov, da bo naša koroška zemlja v resnici zopet naša in zato bom jaz štimal za Avstrijo!“

„In jaz s teboj!“

V tem zmislu si podata roke, Jozej gre domov.

„Srečno!“ — „Bog daj!“

Iz zasedenega okrožja.

Dobje pri Blačah.

Dne 1. aprila je šla gospa Thalmann, ker ni bila dobila „pasiršeina“, skrivaj čez demarkacijsko linijo, da bi kupila razne stvari za svoje gospodinstvo. Ko pride napaj, stojita že dva žandarja pred hišo in jo čakata. Vzela sta ji reči (1 par novih črevljev, 1 flaško olivnega olija, 3 škatelje saharina, 1 kg franka, več škatelje semenj) in peljala jo v zapor. Od reči ničesar ni dobila nazaj, te dni mora vrh vsega še na Borovlje, da jo štrafajo.

Mariji Ogris, hčerki žagarja Ogris v Velikovecu se je godilo enako. Petek pred velikonočjo gre po cesti Velikovec-Mostič. Pred Malim Št. Vidom prideta ji dva žandarja nasproti in ji vzameta ruksak, ne da bi jo kaj barala: živila, buter, meso in moko v vrednosti 400 K. Škoda, ki jo trpi Marija in njen oče, je huda, ker sta si denar, s katerim sta bila kupila živila, težko prišparala.

Tisočletna življenska enota je prerezana, sirovo ločena. Če hočejo Korošci v mesto, meščani na deželo, stopi srbski finančar ali žandarm vmes in reči, ki so jih ubogi ljudi kupili, se jim odvzamejo. Ko bi mi to vse vkupšteli, kar so Jugoslovani nam Korošcem na ravbarski način vzeli, bi bila to strašanska svota. Potrebno jo, da vé zadnji Korošec, kaj je s to stvarjo: Krivi teh razmer so le Jugoslovani, ki hočejo raztrgati Koroško. Koroška se pa ne da deliti, ne da bi ta del trpel, se gospodarsko uničil. Koroško Korošcem! Hočemo prosto v naša koroška mesta, ne da bi nam tujci poravbali vse, kar smo si s težko prisluženim denarjem kupili!

Logaves.

Delj da traja to zapiranje grence, tem bolj uvidi ljudstvo, kam smo prišli. Naravno je, da se obrne jeza proti svoje prejšnje voditelje, Jugoslovane. Tako so morali tudi zloglasi fajmošter Singer slišati resnico od na pol-trepa. V zakristiji

vpraša Tinej Strišnik fajmoštra: „Zakaj pa da tkaj čez Vas zmerjajo?“ Fajmošter: „Kdo zmerja?“ Tinej: „Ja, vsi ljudi zmerjajo! Kamor prideš, povsod le zmerjajo.“ Fajmošter so končali govor: „Pojdem tako kmalu, potem bodo ja nehali zmerjat.“

Dobrlavas.

Na „gmeini“ je bilo 14.000 K ukradenih. Seveda so bili samo Nemci krivi. Dognalo pa se je, da so kradli 4 jugoslov. soldati, katerim so denar zopet vzeli.

Neko ženo sta na poti Dobrlavas-Zitaravas dva vojaka napadla in ji vzela zadnje 32 K. Korošci, vi vprašate, kje je Balkan. No pri nas je že! Saj so to že sami srbski hajduki, ki ropajo in kradejo in morijo.

Vojaki so peli neko pesem o „fajmoštru in kelnarci“. Kaplan Krašna so jim pripomogli, da so 3 dni sedeli. Ko so pa vojaki prišli zopet iz zavora, so kaplana dne 27. aprila 1920. od rojstva našega zveličarja „namazali“ — pretepli.

Galicija.

Na Florijanov dan se je vršil po maši pred cerkvijo shod — slabo obiskan. Star petelin Grafenauer je moral zopet eno zakikirikikat, kakor je že navajen, nizkotno in podlo. No, dajte mu te frajdi! Škode je tako ne naredi! Kjer je petelin, mora biti seveda tudi kura. Učiteljica je „fest“ kokodaškala, jajca pa ni bilo!

Golšovo.

Fajmošter Serejnik so obiskali svojce na Spodnjo-Štajerskem. Na potovanju nazaj se je jim ukradla ena ura in še več drugih reči. Naši ljudi se smejo, ker se je prej toliko in tolikokrat slišalo, da je nasproti Avstriji večji in boljši red in večja varnost. Zdaj imajo svoj „red“ in svojo „varnost“!

Djekše.

Pred nekimi tedni so jugoslovanski silniki narejali velik tam-tam: Vsak, ki potrebuje žito za seme, se naj oglasi, da ga še pravočasno dobimo. Ljudi so se oglasili; kdo ne potrebuje žita za seme! Težko so čakali, žita pa ni bilo in ni bilo. Zdaj se je razglasilo, da žita ne bo. Ja, kdor veliko obljubuje, ničesar ne drži! Obetati je lahko, druga reč pa je možbe-seda biti.

Pliberk.

Dne 17. aprila se je vrnilo čez Krški most 18 beguncev največ iz Junske doline domov. Pri gostilnah „Kramer“ in „Drauner“ ob Krškem mostu so peli domače koroške pesmi. Pri „Kramerju“ so dobili begunci rože, posestnik Primus Moritz (Zinze am Rain) je poslal za vožnjo na Velikovec en voz s konji; razen tega 10 klobas in dva hleba kruha, zastonj seveda in pristavil:

„Geht, Deutsche und Slowenen, Hand in Hand,
Aufblühen wird neu dann das Kärntnerland!“

V imenu vseh beguncev temu vzglednemu Korošču izkrena hvala in srčen „Bog lonej!“

Rožek.

G. Andreas Kullnig gre si kupit cigarete (k sinu gerenta Pavla). Kupi 5 cigaret in da 100 dinarjev zmenjati. „Famos“ Pavl pa mu hoče vse stare kolkovane krone dati, ki nimajo več nobene vrednosti. Kullnig zahteva zato svoje dinarje nazaj, prideta do prepira, Kullnig reče v svoji razburjenosti: „Bodo že še drugi časi prišli, ko boste še vsakega prosili, da kaj kupi!“ Pavl skoči čez mizo, popade Kullniga in pošle po žandarje. Prišel je g. Schneider s patrulo. Kullnig mu je povedal, kako je vse bilo in tako se mu ničesar ni zgodilo.

Grabštanj.

Nek žandarmeri-vahtmeister (doma v Rožni dolini), potuje od Grabštanja na Terpeco, sreča znanca in ga vpraša:

„Kako je tukaj mišljenje?“

„Ravno tako, kakor v Grabštanju.“

„V Grabštanju je vse nemško-misleče.“

„Fajmošter in njegova kuharica sta že jugoslovanska.“

„Ta že, to pa ne šteje nič,“ pravi vahtmeister.

„Tukaj bo okoli 70—80 % štimalo za Avstrijo.“

„No puc liht! Koroška.“

„Poznam le razmere tukaj, čez Dravo tam bo morda za Jugoslovane boljše.“

„Oh, je vse en — drek!“ pravi vahtmeister in odide.